

Predstavitev devete kronike »Strah in upanje«

1) Uvod

Lep pozdrav vsem, ki ste se danes potrudili priti v »Staro trto« - prijazno gostilno z bogatim istrskim izročilom. Danes predstavljam svojo deveto kroniko »Strah in upanje« (2016 – 2018), ki predstavlja zadnje dejanje mojega 53 letnega dela, objavljenega v devetih kronikah – na 2.600 straneh – torej pisanje kot pravi »ultramaratonski«. Upam, da sem nekaj »užitnega« prispeval k skupnemu slovenskemu spominu, k boljšemu razumevanju našega preteklega časa, morda kdaj tudi kot moj pogled na bolj pazljivo ravnanje v bližnji prihodnosti. Ali pa vsaj to, da komu prihranim nekaj truda in dela, da hitreje pride do podatkov o kakšnem preteklem dogodku, ki ga zanima. Upam, da se v množici zapisov da ugotoviti tudi kakšno povezanost v »zgodbah« in pa občasno kronistovo čustveno vpletenost vanje.

Deveta kronika je tokrat nastala v Samozaložbi. V njej je osebnih, družinskih in prijateljskih zapisov razumljivo malo manj. Leta odnašajo svoje, čas pa vedno teče naprej... Knjiga je izšla z vsestransko pomočjo Darka Pokorna, ki je tudi učinkovito (izzivalno) oblikoval naslovnico knjige. Pri lektoriranju kronike je sodeloval Janez Kumše, pri oblikovanju vsebine pa je spet požrtvovalno sodelovala moja žena Tonja Rahonc.

2) Nekaj besed o kroniki in času, ki ga popisuje

Berem svoje besede, ki so bile izrečene pred tremi leti na promociji moje prejšnje – 8. kronike, ki se nanašajo na leta 2013 do 2015. Takrat sem govoril zlasti: o »nadaljnem poglobljanju mnogih problemov tako na slovenski kot na svetovni ravni«, o »ne o.k. svetu, ki ga zapuščamo našim vnukom«, o »naraščajočih lažeh in vedno manjši resnici«, o »neoliberalnem kapitalizmu in njegovih uničujočih socialnih in ekoloških posledicah« in o »potrebem večjem angažmaju posameznikov – tki. »aktivnih državljanov«.

Poskušam najti nekaj kratkih iztočnic za primerjavo s časom 2016 – 2018, kot ga opisuje moja zadnja – 9. kronika:

a) »O nadaljnem poglobljanju mnogih problemov tako na slovenski kot svetovni ravni«

Problemov je več, so še globlji in usodnejši ...

Za Slovenijo je na primer značilna anketa o korupciji med menedžerji v Evropi, kjer je naša država dosegla neslavno prvo mesto. Naše elite so očitno bolj del problemov – ne pa njihove rešitve.

»Sta dva svetova: prvi uživa v najsodobnejšem izobraževanju, zdravstvu in tehnologijah, medtem ko drugi nima perspektive, da bi se vsaj bojeval proti revščini.« (je izjavil Vladimir Putin)

b) »O ne o.k. svetu, ki ga zapuščamo našim vnukom«

Ta svet je marsikje še bolj neprijazen do naših vnukov: nemožnost rednih zaposlitev, slabše možnosti za nakup stanovanja za mlade, podnebne spremembe so še večje in hitrejše.

Živimo v času, ko se žal - ne pregreva le ozračje, temveč tudi ljudje. To pa naši vnuki nedvomno trdo občutijo.

c) »O naraščajočih lažeh in vedno manjši resnici«

Najmočnejši človek na planetu - ameriški predsednik Donald Trump je svetovni prvak v proizvodnji laži na svojih twitih in še kje... »Trenutni mednarodni odnosi se tudi po njegovi zaslugi zdijo kot velika lažna novica, ljudje pa prestrašeni...

»Ustvarjamo svet, v katerem niso problem samo lažne novice, ampak predvsem lažno znanje in lažni ljudje.«

d) »O neoliberalnem kapitalizmu in njegovih uničujočih posledicah«

Vedno večje socialne razlike in podnebne spremembe so rezultat neznosne gonje za dobički kot edinem bistvenem merilu uspeha... Še vedno ni na vidiku nobene prave rešitve - stran od neoliberalizma, na primer s kakšno produktno alternativo.. »Današnja demokracija nedvomno ni tista, ki smo jo poznali po 2. svetovni vojni tja do konca prejšnjega stoletja.« Kriza demokracije postaja vse večja...

»Čas je vržen s tečajev,« kot bi rekel Shakespeare.

e) »O potrebnem večjem angažiranju »aktivnih državljanov«

Geslo o aktivnem državljanstvu mi je všeč, a ga je potrebno povezati z nekakšno »politično artikulacijo«, ker je angažma brez artikulacije le teatralična gesta. Moja artikulacija je sodelovanje v skupini civilne družbe Sintezi, kjer delujem kot levo sredinski in ekološko naravnani človek. Seveda si težko predstavljam današnjega aktivnega državljanca nekje v Afriki ali Siriji, . tu v Sloveniji si ga pa lahko.

Kritične mase aktivnih državljanov na Slovenskem še ni videti... Ne znamo povezati individualne pobude in stanje kohezije v družbi, ki je potrebna za njen obstoj. Trpljenja, ki bi prisilila ljudi, »da se uprejo in ustvarijo nove oblike politične, družbene in ekonomske organizacije«, očitno še ni dovolj.

»Da molčimo, ko bi morali govoriti, je seveda največji greh za aktivnega državljanca.«

3) Sklepna beseda

Kljub vsemu - nas prepričuje eden najbolj znanih intelektualcev Steven Pinker, »da vsi dokazi pričajo, da se svet spreminja na bolje«. »Živimo v veliko boljšem svetu, kot si mislimo«: manj je vojn, manj je ekstremne revščine, več znanja, bogatejše kulturno življenje, več je razsvetljenih bogatašev (n. pr. Bill Gates)... »V časopisih prevladujejo slabe novice, to moramo priznati. Lažje je napisati nekaj negativnega kot pozitivnega.« »Bliže mi je Peterson kot Žižek.« Izjava se nanaša na »dvoboj« dveh znanih intelektualcev: psihologa Jordana Petersona in filozofa Slavoj Žižka.

Filozof Edvard Kovač vidi rešitev v spremembi človekovega obnašanja: »Postati mora normalno, da zaživimo skromnejše življenje, ki omogoča pridobitev drugačnih bogastev«.

Indijski pregovor pravi: »Konec je srečen, če ni srečen, pa ni konec«. Na kocu koncev: Nekoč si ne bi mogel privoščiti samostojne izdaje nove knjige, danes pa sem si jo lahko.